

RESTAURATORU BIEDRĪBAS AVĪZE

LATVIJAS RESTAURATORU BIEDRĪBA INFORMĒ:

I. LRB pasākumi

21.aprīlī kārtējā lekcija Ārzemju Mākslas muzejā - "Grenlande šodien"

12.maijā ekskursija uz Ventspili - pils apskate u.c.
- sīkākas ziņas pie Ā.Ubarstes, tālr. 7 213 273
- pieteikties līdz 7. maijam

II.Jūlijā paredzētas šādas nometnes:

1. Igenes Luterāņu baznīcā - pārkrāsojumu noņemšana no kokgriezumiem u.c. darbi
2. Bauskas sv. Gara lut. baznīcā - baznīcas apkopšanas darbi
3. Ērbērges lut. baznīcā - kapenes inventarizācija un apkopšana
sīkākas ziņas pie Daces Čolderes 7213864

III. Kopsapulce paredzēta 12. jūnijā plkst. 12.00.

sīkākas ziņas tālr. 7213273 (Sarmīte Gaismiņa)
7213864 Dace Čoldere 7226467 Aija Brīvniece

BIEDRĪBA

1998. gada 30.janvārī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas telpās notika kārtējā Restauratoru atestācijas komisijas sēde, kurā izskatīja 10 kandidātu iesniegumu restauratoru un ekspertu kvalifikācijas piešķiršanai.

Pirmo reizi komisijai jāizskata divu ērģeļu restauratoru - Alvja Melbārža un Jura Jēruma pieteikumi. Savu novērtējumu abu pretendentu darbam bija devis Ērģeļu ekspertu padomes vadītājs Gunārs Dālmanis, kolēģi Tālvāldis Deksnis un Atis Stepiņš, kā arī polihromā koka restauratore Aida Podziņa, tomēr, lai komisijas lēmums būtu pamatotāks, tika pieaicināti kaimiņzemju speciālisti - ērģelnieks no Igaunijas Rolfs Uusveli un Lietuvas vadošais ērģeļu restaurators Rimantas Gučas. Abi konsultanti iespēju robežās iepazīnās ar iesniegto dokumentāciju un pretendentu paveikto darbu pie Augsburgas ticības apliecības institūta ērģelēm. Vairākas stundas pirms sēdes sākuma pieaicinātie eksperti pavadīja profesionālās sarunās ar Alvi un Juri. Sēdes laikā bija ļoti patīkami noklausīties abu cienījamo ekspertu ārkārtīgi pozitīvo mūsu ērģeļu restauratoru zināšanu un darba vērtējumu. Rezultātā komisija piešķīra Alvim Melnbārdim un Jurim Jerumam ērģeļu restauratora - meistara kvalifikāciju.

Starp citu, R.Gučas, kurš šobrīd ir vienīgais atestētais ērģeļu restaurators Lietuvā, ierosināja nosaukt šo specialitāti par ērģeļu restaurācijas tehnologa specialitāti, kā tas pieņemts Lietuvā, ar domu ka šis speciālists vadīs instrumenta restaurācijas procesu, bet nevis izpildīs to. Komisija, apspriežot šo priekšlikumu, tomēr neatrada par nepieciešamu ieviest jaunu terminu, jo tāpat taču ir skaidrs, ka vienam cilvēkam nav iespējams veikt visus restaurācijas procesus ērģelēs un līdzīgi gadījumi sastopami arī citās restaurācijas specialitātēs.

Pirmo reizi komisijai bija jāizskata arī mākslas un antikvāro

Ar šo gadu LRB ir pasūtījusi žurnālu "RESTAURO" un šeit publicēts "RESTAURO" 1.janv.-febr. 1998g. saturs:

- 4.lpp. Aktualitātes. Hemptonas (*Hampton Court Palace*) tekstfīliju konservācijas centrs.
Sudraba relikviju lādīte.
4,8 m augsts misiņa septiņžuburu svečturis.
Lāzers un gliemežvāku tīrīšana.
Ar fenolsveķiem piesūcinātu papīra šūnu izmantošana apgleznota koka restaurācijā.
19.g.s. prakse vitrāžu restaurācijā.
Koka konservācijas līdzekļi.
Literatūras apskats un profesionālās tikšanās.
- 18.lpp. Ziņas no IADA (Starptautiskās Arhīvu, bibliotēku un grafikas restauratoru darba grupas).
- 22.lpp. *Cr.-H. Wunderlich*, Diskusijai: Vara-kalcija acetāts. Zilais pigments viduslaiku sienu gleznojumos.
- 26.lpp. *M.Lechner*, Dzintara restaurācija un konservācija.
- 32.lpp. M.Kriebel, Historisma sakausējumi. 1896.g. greznumlādes (intarsija, inkrustācija, leģējumu apkalumi u.c.) konservācija un restaurācija.
- 38.lpp. *Cr. Giannini*, Sienu gleznojumu noņemšana. *Dž.B. Tjepolo* fresku odiseja.
- 42.lpp. *P.Klein, I.Petersen, O.Faix*, IS - spēktroskopija koka datēšanai.
- 52.lpp. *M.Strebel*, Dokumentācija grāmatu restaurācijā. S.Gaismiņas brīvs tulkojums.

priekšmetu ekspertu iesniegumi un sagatavotā dokumentācija. Šī jautājuma apspriešanā piedalījās Inspekcijas vadītājs Juris Dambis, kurš pamatoja nepieciešamību pēc ekspertu atestācijas un detalizēti vērtēja viņu darbu. Komisija piešķīra Inesei Saknei un Liānai Pirniecei 2. pakāpes ekspertu kvalifikāciju.

Aijai Grīnbergai, Litai Paeglei un Inetai Augustinai tika piešķirta 3.pakāpes restauratora kvalifikācija attiecīgi polihromā koka, grāmatu un stāiglezniecības restaurācijas specialitātēs.

Restauratora - vecmeistara kvalifikāciju komisija piešķīra divām pretendētēm - Inesei Saknei stāiglezniecības restaurācijas specialitātē un Aidai Podziņai polihromā koka restaurācijas specialitātē.

Tomēr viena pretendenta lūgums piešķirt kvalifikāciju akmens restaurācijas specialitātē netika izpildīts. Komisija pamatīgi iepazīnās ar iesniegto dokumentāciju un restaurētajiem darbiem, konsultējās ar akmens restaurācijas un Inspekcijas ekspertīzes nodaļas speciālistiem un nolēma atlikt restauratora kvalifikācijas piešķiršanu Sandrim Skribnovskim.

Cerams, ka kvalifikācijas apliecību izsniegšana atestētajiem speciālistiem notiks Augsburgas ticības institūta zālē, kurā atrodas trīju "svaigi" atestēto meistar darbs - ērģeles, ko ietver 18.gadsimta beigās darināts prospekts.

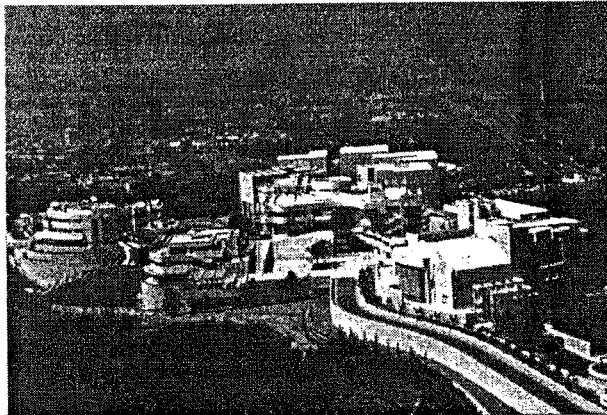
RAK atgādina, ka tiem restauratoriem, kuriem apliecību derīguma termiņš beidzas šajā gadā, jāiesniedz pieteikumi apliecību atjaunošanai un darbu saraksti līdz šā gada 3.jūnijam, M. Pils ielā 19, ekspertīzes nodaļā D.Čolderei; telefons 7 213864. Savukārt tiem, kuri vēlas iegūt augstāku kvalifikācijas pakāpi, jāsaņem pieteikuma veidlapas un jāsaņem restaurācijas dokumenti, lai tos iesniegtu līdz 1999. gada 5.janvārim.

Dace Čoldere

RESTAURATORU BIEDRĪBAS AVĪZE

GETI FONDS kultūras mantojuma aizsardzībai

Manu studiju laikā Kolumbijas universitātē (N.Y.) 1996.gadā vairākkārt nācās dzirdēt par Geti fondu (J.Paul Getty Trust) un tā programmām. Par īpašu notikumu fonda dzīvē uzskatīja 1997.gadu, kad bija paredzēts nobeigt 13 gadu ilgušo jaunbūves celtniecību. Tas nu tagad ir noticis. Pagājušā gada 16.decembrī Brentvuda kalnā, Losandželosas rietumdaļā, atklāja jauno Geti centru. Aptuveni 50 ha platībā arhitekta Ričarda Meijera (Meier) vadībā ¹⁾ projektēts varens sešu ēku komplekss, ko ietver dārzus un terašu laukumus. Geti fonds mums ir mazāk pazīstams, jo Latvijā valda Soross. Taču arī Geti programmu pieteikumi ir pieejami un Latvijas speciālistiem sasniedzami. Tādēļ īsumā par šo Fondu un tā darbības dažiem aspektiem.

Geti fonds dibināts 1953.gadā kā Kalifornijas štata labdarības iestāde muzeja pārraudzīšanai, kurā atradās Pola Geti (miris 1976.gadā), ievērojamā naftas biznesmeņa, savāktā privātkolekcija. Kolekcijas sākums attiecināms uz 1938.gadu kad Christie izsolē Londonā Pols Geti ieraudzīja izputējuša baņķiera lielisku franču mēbeļu kolekciju par cenu, ko nevarēja nemaksāt, jo tā bija smieklīgi zema. 1969.gadā P.Geti atzina par pasaulē bagātāko cilvēku un sākas viņa aktīva darbība, lai atbilstu muzeja un Fonda idejas. 1974.gadā pēc Romas antīko villu parauga uzceļ jaunu muzeja ēku. Turpinās kolekcijas paplašināšana. Geti muzeja kolekcijā pārsvarā ir Eiropas tēlotāja un lietišķi dekoratīvā māksla līdz 20.gadsimtam, izņemot vēlāka perioda fotogrāfiju kolekciju. Īpaša vērtība ir lietišķi dekoratīvās mākslas (mēbeles un interjera priekšmeti) un antīko priekšmetu kolekcijām. Geti daudzkārt pārņemta mākslas priekšmetu nelegālas tirdzniecības veicināšana. Arī vērtīgu mākslas darbu iegāde izsolēs vai privāti un to eksports sastop Eiropas valstu mākslas ekspertu pretestību. Plašu piemēru guvis piemērs ar Antonio Kanovas /1757 - 1822/ skulptūru "Trīs grācības". Sešus gadus, sākot ar 1989.gadu, Geti fonds nesekmīgi centās iegūt eksporta licenci, lai, samaksājot 7,6 miljonus dolāru, vērtīgo mākslas darbu pārvestu uz Losandželosu. To kavēja Anglijas valsts iestādes līdz pārdevēja pieprasīto summu savāca, sadarbojoties Viktorijas un Alberta muzejam un Skotijas Nacionālajai galerijai. Taču šis ir viens no retiem gadījumiem laika posmā no 1993. Līdz 1997.gadam Geti Anglijā iegādājies vienpadsmit izcilus mākslas darbus par kopējo summu ap 50 miljoniem ASV dolāru. To skaitā ir Koredžo /1494-1534/, Fra Bartolomeo /1475-1517/, Tjepolo /1696-1770/, Tēmera /1775-1851/, Pusēna u.c. darbi. Īpaša cīkstēšanās notika ar Pusēna "Bezvēja ainavu", 1651 /Landscape with calm/, ko vēlējās iegūt Skotijas nacionālā Galerija. Taču Geti fonds to bija iecerējis jaunā centra atklāšanai un rezultātā nopirka, samaksājot 16 miljonus angļu mārciņu! Šedevru iegāde protams ir prestiža lieta un Geti muzejam pārņem arī pārlieku elitārismu, kas izriet no minēto kolekciju specifikas. Manuprāt iegāla mākslas darbu pirkšana - pārdošana starptautiskā mērogā ir nenovēršama un pat veicināma, ja tās mērķis ir ne tikai drošs kapitāla ieguldījums ar mākslas darbu glabāšanu sabiedrībai nepieejamās krātuvēs, bet gan atbilstošas kvalitātes muzeja sabiedrības izglītošanai izveidošanai.

Iepriekšminētā sakarā un saistībā ar jaunā centra būvniecību 1990-os gados sākās pakāpeniska Geti fonda un tam pakārtoto struktūru (programmu) darbības virzienu maiņa. Muzeja darbā tas skar lielāku atklātumu kolekciju ieguves avotu izvēlē, atsakoties iepirkt apšaubāmas izcelsmes darbus. Geti muzejs jau labprātīgi uzdāvinājis (vai atdevis?) Grieķijai Peloponesā iegūto un nelegāli izvesto antīko skulptūru "Grieķa galva", bet

Itālijai - romiešu svina dekoratīvo plāksni no Sicīlijas. Izveidota komisija, lai sadarbībā ar itāļu speciālistiem noskaidrotu 1988.gadā pirtās Afrodītes skulptūras iespējamo izcelsmes vietu. Pirms kārtējās darbu iegādes (izņemot izsoles) Fonds ieinteresētajām valstīm, to ekspertiem, izsūta atbilstošu informāciju, lai saņemtu apstiprinājumu, ka priekšmets nav zagts vai iegūts nelikumīgos arheoloģiskos izrakumos. Tieši Geti Fonda Darbība piespiedusi Rietumeiropas lietpratējus pievērsties likumdošanas pārskatīšanai, kultūras mantojuma teorētiskajiem un praktiskajiem aizsardzības aspektiem. Cits muzeja darbības virziens ir pievēršanās pagaidām mazāk pazīstamu, tā sauktā, otrā plāna, mākslinieku daiļradei. To darbi ir vieglāk iegūstami, kolekcijas neliedz izstādīšanai citi muzeji un krātuves. Piemēram, 1998.gadā iecerētā Ferrāras skolas mākslinieka, Ticiāna laikabiedra Doso Dosi /1479-1542/ darbu izstāde. Muzeja eksperti uzskata to par vienu no oriģinālākajiem Renesanses laika māksliniekiem. Ieceres īstenošanai veicams nopietns pētniecības un izskaidrošanas darbs. Tāpat Geti piešķīris naudu Teita galerijai mazāk populāru angļu mākslinieku daiļrades izpētei un tml. Manuprāt tā ir ļoti svarīga Geti muzeja darbības ievirze, jo tūrisma industrijā un pat profesionālajā mākslas zinātnē pārāk bieži ekspluatē tā saucamos šedevrus, kas nopietni kaitē kultūras mantojuma aizsardzībai, visu pārējo uzskatot par mazvērtīgu, kā arī liedzot saskatīt kultūrvēstures parādības to kopumā.

Pētniecības, izglītošanas un specifiskus muzeoloģijas projektus es nekomentēšu, bet mūs interesējošā tēma būtu Fonda apņemšanās ievērojami pastiprināt kultūras mantojuma saglabāšanas (konservācijas) projektus. Tie skar konkrētu palīdzību pieminekļu glabāšanā, piemēram Romas Santa Marija Madžores baznīcas 5. Un 13.gadsimtu mozaikām, paredzēti 186 tūkstoši ASV dolāru tehniskā stāvokļa fotofiksācijai, mikroklimata iekārtas uzstādīšanai, laboratorijas analīzēm un konservācijas metodikas un darba plānča izstrādāšanai. Jau šobrīd pasaulē pazīstami ir Geti Konservācijas institūts. Tā rīkoti semināri, konferences, speciālistu sagatavošanas kursi, biļetenā rodamā informācija un praktiski veiktie darbi ir ar augstas kvalitātes pakāpi. Galveno vērību Institūts pievērš arheoloģisko liecību materiālam. Tiek vākta arī nepieciešamā informācija dažādiem pētniecības un izglītošanas pasākumiem.

Geti Konservācijas institūts un pasaules pieminekļu fonds N.Y.(World Monument Fund) sadarbībā ar Kolumbijas Universitāti 1998./1999.mācību gadam ir sagatavojuši jaunu Maģistra grāda programmu "Kultūras Mantojuma pārzināšana" (Cultural Resource Management), starpdisciplināru nozari, kura

RESTAURATORU BIEDRĪBAS AVĪZE

paplašina līdzšinējo Kolumbijas Universitātes kursu Pieminekļu aizsardzībā Historic Preservation). Kultūras mantojuma pārzinātājs vai administrators vienlaikus būs arhitektūras un arheoloģijas (plašākā nozīmē kā to interpretē Latvijā) speciālists, kura uzdevums būtu, izvērtējot pieminekļu nozīmīgumu, tos sagatavot kultūras tūrismam un sekot objektu izmantošanai, to tehniskajam stāvoklim. Pirmajā mācību gadā uzņems 7 studentus, piecu gadu laikā sasniedzot maksimālo skaitu - 15. Programma (Skatīt pielikumā raksta beigās angļu valodā) paredzēta bakalaura grādu ieguvušiem studentiem Pieminekļu aizsardzībā, Arhitektūrā, Mākslas zinātnē, Antropoloģijā, Civilajā inženierbūvniecībā vai Ģeoloģijā. Geti atbalsts paredzēts ļoti plašs, piedāvājot jaunā Centra daudzveidīgās iespējas.

Rezumējot sacīto, atgādināšu, ka, bez jau pieminētajiem Muzeja un Institūta, Geti fonda programmas vai struktūras ir: - "Geti Mākslas vēstures un humanitārais centrs" (The Getty Center for the History of Art and the Humanities), - Geti Mākslas vēstures informācijas programma (The Getty Art History Information Program), - "Geti Mākslu apmācības centrs (The Getty Center for Education in the Arts), - Geti Stipendiju programma (The Getty Grant Program) un "Muzeju vadības apmācības institūts" (Museum Management Institute). Šīm aktivitātēm nu rasta jauna mājvieta. Vecajā muzeja ēkā "Romiešu villā" pēc nelieliem restaurācijas darbiem saglabājusies antīkās mākslas ekspozīcija ar aptuveni 30 000 kolekcijas vienībām.

Geti Fonda darbības amerikāniskais vēriens, to vienlaikus koncentrējot uz dažādām kultūras mantojuma saglabāšanas sfērām, ir apbrīnā vērts. Fondu pakāpeniski sāk atzīt un pieņemt arī Vecās pasaules autoritātes, saskatot tā darbībā ne tikai dižošanās kāri vien. Arī Fondam bija nepieciešams pietiekami ilgs laiks lai secinātu, ka nauda ir tikai viens no līdzekļiem savas autoritātes iegūšanai.

Latvijas finansu un politiskā elite vēl tikai top. Vai tā turpinās orientēties uz "internacionālā stila"interjeriem birojos, darījumu telpās un dzīves vietās vai novērtēs un papūlēsies saglabāt vietējo amatnieku koka arhitektūru, "Celma un Bēma"krāsni un kamīnus, historisma un jūgendstila dekoratīvās apdares, dažādo laiku sienu un griestu gleznojumus, oriģinālos koka logu rāmjus, durvis, metāla furnitūru un desmitiem vēl nenosauktu vērtību? Krietns skaits Latvijas muižu un piļu labākajā gadījumā eksistē, bet Stāmerienē, Preiļos u.c. iet neglābjami bojā. Valsts pagaidām auklējas ar tai mīļām un ērtām "pērlītēm", bet nav radījusi sistēmu, kas ikkatram valsts kultūras pieminekļu īpašniekam, arī trūcīgākam, ļautu sajust reālu atbalstu un pretimnākšanu. Ar šo rakstu es mudinātu privātā kapitāla "vajus" pievērsties Geti fondam līdzīgas struktūras radīšanai, bet Sorosam pārdomāt savas iespējas. Īpaši, ja Sorosa fondam uzticēs Batijas hartas vienošanās rezultātā izveidotā fonda apsaimniekošanu, kas nav vairs Sorosa fonda privātā lieta. Restauratoru biedrībai būtu jāmeklē ceļš kā izmantot arī jaunā Geti centra piedāvātās iespējas.

Rihards Pētersons

Exhibit A: Proposed Curriculum and Course Abstracts Proposed Certificate Program in Cultural Resource Management

*Columbia University
Graduate School of Architecture, Planning and preservation*

<u>Arheological Sites (24 Credits)</u>	<u>Building Conservation (24 credits)</u>
<p>Required:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Cultural Site Management (3) *Archeological Sites: Conservation and maintenance (3) <p>*Research Problems (3)</p> <p>Electives:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Conservation Science Laboratory (3) * Theory and Practise of Historic Preservation(3) * Conservation Seminar: Masonry (3) * Conservation Seminar: Wood (3) * Conservation Seminar: Metal (3) <p>* (GSAS) Inca Art and architecture (3) or</p> <ul style="list-style-type: none"> * (GSAS) Ancient Peruvian Art and architecture (3) or * (GSAS) Archeology of the American SouthWest (3) or * (GSAS) Methods and Theory in archeology (3) or * (GSAS) Mesoamerican Architecture (3) or * (GSAS) Survey of South American Archeology (3) or * (GSAS). Introduction to Mineralogy (4) or * (GSAS) Advanced General Geology (3) or * (GSAS) Introduction to Sedimentary Geology (4) or * (EAS) Geotechnical Engineering Fundamentals (3) * (EAS) Soil Mechanics and Foundation I (3) 	<p>Required:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Cultural Site Management (3) * Invetigative Techniques for Historic structures (3) <p>*Research Problems (3)</p> <p>Electives:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Conservation Science Laboratory (3) * Theory and Practise of Historic Preservation(3) Conservation Seminar: Masonry (3) * Conservation Seminar: Wood (3) * Conservation Seminar: Metal (3) <p>* Basic Principles of Traditionel Construction (3) * Architectural Finishes in America from 1650 to 1950 (3)</p> <p>*Renesance Architecture and Urbanism (3) or Traditional Japanese Architecture (3) or Islamic Architecture (3) or Renaissance Architecture and Urbanism (3) or (GSAS) Gothic Architecture (3) or (GSAS) Italian Baroque Architecture (3) or (GSAS) French architecture, 15000 - 1700 (3)</p>

1) *Skatīt: Richard Meir. Building the Getty. (Knopf.N.Y.).1997. Richard Meier, Harold M.Williams, Ada Louis Huxtable and Stephen D.Rountree. Making architecture: The Getty Center. (The Getty Center, Los Angeles). 1997*

Atskaite par restauratoru semināru

1997.gada nogalē Mencendorfa namā Rīgā bija izstāde "Lietišķās mākslas restaurācija", kuras ietvaros 22.decembrī notika restauratoru seminārs. Tajā restauratori – izstādes dalībnieki iepazīstināja ar savu darbu. Viņi analizēja eksponēto darbu restaurācijas gaitu un dalījās pārdomās par problēmām un risinājumiem, kas ar to saistīti.

Šajā nelielajā restauratoru kopā saņāšanās reizē, katram bija iespēja savus kolēģus iepazīstināt ar sevi un savu darbu – "parādīt sevi un paskatīties uz citiem".

Semināra darba kārtība bija organizēta, ievērojot restaurācijas specialitātes un materiālus.

Diskusiju aizsāka metāla restaurators Zigmunds Drengers, kurš izstādē piedalījās ar apsveicami lielu eksponātu skaitu. Viņš daudzpusīgi pastāstīja par eksponēto svečturu stāvokli pirms restaurācijas, iepazīstināja ar restaurācijas koncepciju un pašu darba procesu. Pēc tam izraisījās diskusija par cinka kā materiāla saglabāšanās, novecošanās un restaurācijas problēmām. Nobeidzot šo tēmu, radās iespaids, ka Drengera kungam vēl būtu daudz kas, ko teikt un pārrunāt ar kolēģiem.

Nākošā izvērtējamā eksponātu grupa bija tekstilmateriāls un tā restaurācija. Jāpiezīmē, ka seminārā, tāpat kā izstādē, tekstilijas bija dominējošais izstrādājumu veids.

Tekstila restauratore Indra Saulesleja iepazīstināja klātesošos ar knipeļejamās iekārtas restaurāciju, kur blakus tekstilam nācās restaurēt arī citus materiālus. Tika izteiktas arī pārdomas par rūsas traipiem un to izņemšanu no auduma restaurācijas gaitā, kā arī citu zemju restauratoru viedoklis šajā jautājumā.

Savukārt Vita Salna pārliecinoši un izsmeloši stāstīja par 200 gadus veca bikera pārklāja restaurāciju. Viņa dalījās savā pieredzē tekstiliju struktūras nostiprināšanā, principiem un pieeju mežģiņu tilla vietu aizpildīšanā.

Tabita Lapiņa, kura izstādē piedalījās ar dažādiem eksponātiem, semināra dalībniekiem pastāstīja par vitrinās redzamo lellišu izcelsmi, nonākšanu muzejā un to restaurāciju.

Vita Danberga interesanti, ļoti raiti un būtiski pastāstīja par etnogrāfiskā tekstilmateriāla saglabāšanas atšķirībām no vēsturiskā materiāla, kā arī sīki izklāstīja etnogrāfiskas sieviešu cepures restaurāciju. Cepure tikusi lietota iestīvināta ar miltiem, kurus bija nepieciešams izņemt, lai pamatmateriāls ne-

bojātos. Restauratore uzskatāmi pierādīja, ka katra priekšmeta restaurācija prasa individuālu pieeju un risinājumu.

Kolēģe no Rundāles pils muzeja Daira Līdaka aizsāka diskusiju par restauratora ētikas jautājumiem un vēsturiskā materiāla saglabāšanas un eksponēšanas problēmām.

Savukārt polihromā koka restauratore Aina Balode pastāstīja par RPM restauratoru ilgstošo darbu, restaurējot Reimersa epitāfiju no Bauskas Sv. Gara baznīcas. Pirms darba uzsākšanas epitāfijai bija lieli virsējo slāņu zudumi, ko varēja atjaunot tikai pēc 1920.gadu fotogrāfijām. Desmit gadus ilgajā restaurācijas posmā veikta vēsturiskā materiāla stabilizācija un konservācija, klātesošie tika iepazīstināti arī ar turpmāko restaurācijas programmu.

Fajansa restauratore Inta Tiltiņa sīkāk pastāstīja par eksponētā darba restaurācijā pielietoto metodi ar ko likvidēta iepriekš veiktā nekvalitatīvā restaurācija, kā arī par zudumu aizpildīšanu fajansam un retušas tehnoloģiskajiem procesiem.

Etnogrāfiskā Brīvdabas muzeja keramikas restauratore Daiga Aže ļoti interesanti pastāstīja par etnogrāfiskās keramikas restaurācijas metodoloģiju, dalījās ar savu lielo un bagātīgo restaurācijas pieredzi, stāstījumu ilustrējot ar piemēriem no klātesošajiem eksponātiem.

Maija Pauzere pastāstīja par friziera somas ādas un tekstilmateriāla interesanto restaurācijas darbu.

No savas puses gribu piebilst, ka pāsākums varēja būt kuplāk apmeklēts

Seminārā bija iespēja izteikt savus uzskatus dažādos restaurācijas jautājumos, gūt apstiprinājumu vai noliegumu no kolēģu puses, kas restaurācijas procesā ir ārkārtīgi svarīgi. Dažādās restaurācijas specialitātēs iespējams daudz kas kopīgs – piemēram – pieeja restaurācijas pakāpes un materiālu izvēlei un tam līdzīgi. Manuprāt, restaurācija ir nozare, kur ir svarīgi būt informētam par blakus materiālu restaurācijas problēmām un jaunajiem virzieniem savā nozarē.

Nobeigumā jāatvainojas kolēģiem par to, ka ierobežotais laiks varbūt nedeva pietiekami daudz iespēju izteikties visiem runātgrībētājiem un diskusijas neizvērtās pietiekamā plašumā.

Ceram, ka nākošo izstāžu dalībniekiem un kolēģiem darba apspriešana veiksies vismaz tikpat interesanti un raiti.

AIDA PODZIŅA,
atbildīgā par semināru

1997.gada nogalē Mencendorfa namā notika jau 4. kārtējā restauratoru darbu izstāde.

Šoreiz "Lietišķās mākslas restaurācija". Savus darbus rādīja lietišķās mākslas darbu restauratori visplašāk no trim republikas muzejiem: Latvijas Vēstures muzeja, Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja un Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja. Savus darbus rādīja arī Rundāles pils muzeja, Ventspils vēstures muzeja, Jūrmalas pilsētas muzeja un Nacionālās bibliotēkas restauratori. Pavisam kopā izstādē piedalījās 30 autori ar 73 darbiem.

Izstāde pievērsās mazāk rādītai, bet tādēļ ne mazāk interesantai nozarei - lietišķās mākslas priekšmetu restaurācijai. Plašs ir restaurējamo materiālu klāsts, koks, metāls, āda, tekstils, keramika utt.

Tie pārsvarā ir ikdienas priekšmeti, kas gadiem ilgi kalpojuši saviem saimniekiem, kuros laiks un īpašnieku attieksme atstājuši savas neizdzēšamas pēdas.

Sarežģīts ir restauratoru uzdevums izprast laikmetu, darināšanas paņēmienus, pazīt materiāla īpašības un izvēlēties metodi šo priekšmetu restaurācijai.

Izstādē tika eksponēti darbi arī restaurācijas gaitā, kas jāva skatītājiem ielūkoties restaurācijas procesa norisē.

Izstādes ietvaros notika arī restauratoru seminārs, kurā restauratori iepazīstināja kolēģus ar savu darbu un problēmām.

Daiga Aže